

ДІАГНОСТИКА І ЛІКУВАННЯ ГОСТРОГО (ПАРЕНХІМАТОЗНОГО) ГЕПАТИТУ У СОБАК

Гармаш В.В., здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
5 курсу спеціальності 211 «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник: Тішкіна Н.М., канд. вет. наук, доцент
Дніпровський державний аграрно-економічний університет,
м. Дніпро, Україна

Актуальність. На сьогоднішній день серед домашніх тварин патологія печінки в структурі внутрішніх хвороб складає від 5 до 50,8 %, де найбільшу частку становлять гепатити (42 %), гепатодистрофії (34 %), цироз (17 %) і новоутворення (7 %), а менше – абсцеси, холецистити і жовчнокам'яна хвороба [1]. Гепатит – це гостре чи хронічне дифузне запалення печінки, що супроводжується змінами в структурі печінки з різко вираженою печінковою недостатністю [2]. Причинами його розвитку можуть бути інфекційні захворювання (лептоспіроз, парвовірусний ентерит, вірусний гепатит та ін.), паразитарні захворювання (токсокароз, кокцидіоз, опісторхоз, бабезіоз та ін.), новоутворення, незбалансованість раціону в тому числі згодовування недоброякісних кормів [2].

Клінічні ознаки в тварин на ранніх стадіях захворювання неспецифічні і проявляються млявістю, загальною слабкістю, лихоманкою та швидкою втомлюваністю. По мірі розвитку печінкової дисфункції з'являється блювота або діарея, поліурія та полідипсія з дегідратацією, анорексія, біль у животі, жовтяниця, асцит і печінкова енцефалопатія [3].

При клінічному дослідженні у тварин виявляють порушення морфофункціонального стану печінки різного ступеня тяжкості [4].

Гострий гепатит може бути повністю оборотним, а з часом може перерости у хронічний стан та швидко призвести до летального результату. Успішне лікування полягає у ранньому виявленні хвороби та інтенсивному втручанні за відомої специфічності етіологічної причини [4].

Мета. Встановити поширеність та клінічні прояви гострого паренхіматозного гепатиту серед собак, провести діагностику та лікування хворих тварин.

Матеріали і методи. Дослідження проводили в умовах приватної ветеринарної клініки «Лямур» м. Кривий Ріг Дніпропетровської області протягом січня-березня 2024 року. Матеріалом служили собаки різних порід, віку та статі з різними умовами годівлі та видами гепатопатій. Діагноз встановлювали комплексно на підставі анамнестичних даних, клінічного огляду, лабораторних (біохімічне дослідження крові, сечі, калу) та інструментальних методів діагностики (ультрасонографія і рентгенографія органів черевної порожнини). Для лікування використовували симптоматичну, регідратаційну та замісну види терапій. Внутрішньовенно вводили інфузійні розчини (розчини натрію хлориду 0,9 %, розчин Рінгера, розчин Рінгера-Локка); внутрішньом'язово – 2% розчин дротаверіну гідрохлориду, внутрішньо – лецитин та урсохол (дезоксихолієва

кислота). Також рекомендували для годівлі лікувальні корми виробників Hill's Prescription Diet, Royal Canine Hepatic, ProPlan Hepatic.

Результати. Протягом дослідного періоду нами було проведено 89 ультразвукових досліджень собак, з яких 53 % (n=47) склали самці і 47 % (n=42) самки. При цьому в 56 тварин були виявлені ознаки дифузних уражень печінки, що склало 63 % від усіх випадків. Із загальної структури гепатопатій собак нами були виділені наступні види: гепатити (32,2 %), ліпідози (34,8 %), фібрози (20,5 %) та цирози (12,5 %). Найбільш схильними до захворювань печінки виявилися собаки у що склало 62 % від усіх тварин, а у тварин віком до 6 років зустрічалися поодинокі випадки (13 %).

За результатами клінічних та лабораторних досліджень собак домашнього утримання з'ясували, що гепатопатії печінки розвиваються в рівній мірі як у безпородних, так і у породистих тварин. Серед породистих собак гепатити реєстрували в кокер-спаніелей, пуделів і пекінесів, холецистити – в пуделів, такс і пекінесів, цироз у німецьких вівчарок, пекінесів і безпородних собак, а новоутворення печінки у лабрадорів та німецьких вівчарок. У всіх дослідних собак спостерігалися загальні симптоми: в'ялість, сонливість, пригнічення, малорухливість, зменшення апетиту, діарею, тьмяність шерсті, невелику жовтяничність видимих слизових оболонок, хворобливість при пальпації живота в області печінки.

Під час проведення сонографії у більшості дослідних тварин відмічалися гепатомегалія (у 95 % випадків), притуплення країв печінки (87 %), зниження ехогенності паренхіми. Структура печінки була однорідна та дрібнозерниста (у 76 %), а в поєднанні з холангітом відмічали потовщення стінок внутрішньопечінкових жовчних проток. Також були випадки відсутності змін ультразвукової картини.

Результати біохімічного аналізу крові показали підвищення: холестерину, прямого білірубіну, аланінамінотрансферази, аспартатамінотрансфери, загального білірубіну, креатиніну, лужної фосфатази в 2-3 рази вище верхньої межі норми. Відсутність у біохімічній картині крові патологічних змін не завжди є ознакою відсутності гепатопатії у собаки.

Під час дослідження сечі виявили підвищення рівня уробіліногену, появу білірубіну, а в осаді знаходили урати амонію чи амонію-магнієвого фосфату.

Через тиждень після початку лікування загальний стан більшості собак покращився. Підвищилася рухова активність, відновлення апетиту спостерігали з 3 дня лікування, про що свідчить вибірковість тварин у вживанні корму. Ділянка печінки під час пальпації була безболісною. Наприкінці лікування тварини були активні, шерсть набула природного блиску, слизові оболонки і шкіра набули фізіологічного забарвлення.

Висновки.

Значну частину усіх видів гепатопатій, що зустрічаються у собак складають гепатити. Частою причиною виникнення яких є годування собак недоброякісними кормами та незбалансованість раціону. Більшість гепатопатій мають схожу симптоматику, тому важлива комплексна діагностика. Лікування довготривале і

залежить від ступеня ураження печінки. Профілактика включає застосування дієтичних кормів та гепатопротекторів.

Список використаних джерел

1. Дикий О.А. Гепатодистрофія у собак службових порід (етіологія, патогенез, лікування та профілактика): автореф. дис. ... канд. вет. наук спец. 16.00.01 «Діагностика і терапія тварин»/ О.А. Дикий. Біла Церква, 2010. 17 с.

2. Жирова гепатодистрофія у собак: діагностика і лікування: автореф. дис. канд. вет. наук: спец. 16.00.01 «Діагностика і терапія тварин» / Т. М. Гудима .Біла Церква, 2017. 20 с.

3. Інформативність окремих показників для діагностики патології печінки і нирок у собак/ О.А. Дикий, В.І. Головаха, В.П. Фасоля [та ін.] // Вісник БДАУ. Біла Церква, 2000. Вип. 11. С. 32-37.

4. Ультразвукова діагностика захворювань печінки і жовчного міхура у собак та котів / І.А. Максимович, Й. Ніцлонь, К. Куб'як [та ін.] // Наук. вісник ЛНАВМ ім. О.З. Гжицького. Львів, 2006. Т. 8, № 2, (29), Ч. 1. С. 120-128.